

ΚΥΡΙΑΡΧΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ
ΚΑΙ ΡΕΑΛΙΣΜΟΣ

ΕΛΛΗΝΟΤΟΥΡΚΙΚΗ ΔΙΕΝΕΣΗ
ΚΑΙ ΟΡΥΚΤΟΣ ΠΛΟΥΤΟΣ
ΣΕ ΑΙΓΑΙΟ ΚΑΙ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΕΣΟΓΕΙΟ

ΜΙΧΑΛΗΣ Λ. ΜΥΡΙΑΝΘΗΣ

ΚΥΡΙΑΡΧΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΡΕΑΛΙΣΜΟΣ

ΕΛΛΗΝΟΤΟΥΡΚΙΚΗ ΔΙΕΝΕΞΗ
ΚΑΙ ΟΡΥΚΤΟΣ ΠΛΟΥΤΟΣ
ΣΕ ΑΙΓΑΙΟ ΚΑΙ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΕΣΟΓΕΙΟ

Μιχάλης Λ. Μυριάνθης, Ph.D.

Κυριαρχικά δικαιώματα και ρεαλισμός.

Ελληνοτουρκική διένεξη και ορυκτός πλούτος

σε Αιγαίο και Ανατολική Μεσόγειο

© 2020, Εκδόσεις ΠΟΤΑΜΟΣ & Μιχάλης Λ. Μυριάνθης

Επιμέλεια: Αγγελική Ροβάτσου

Σχεδιασμός εξωφύλλου: Δάφνη Κουγέα

Σελιδοποίηση: Βίβιαν Γιούρη

Εκδόσεις ΠΟΤΑΜΟΣ

Ξενοκράτους 48, 106 76 Αθήνα, τηλ. 210 7231271, fax 210 7254629

www.potamos.com.gr, info@potamos.com.gr

ISBN 978-960-545-152-3

Απαγορεύεται η αναδημοσίευση ή αναπαραγωγή του παρόντος έργου στο σύνολό του ή τμημάτων του με οποιονδήποτε τρόπο, καθώς και η μετάφραση ή διασκευή του ή εκμετάλλευσή του με οποιονδήποτε τρόπο αναπαραγωγής έργου λόγου ή τέχνης, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2121/1993 και της Διεθνούς Σύμβασης Βέρνης-Παρισιού, που κυρώθηκε με το ν. 100/1975. Επίσης απαγορεύεται η αναπαραγωγή της στοιχειοθεσίας, σελιδοποίησης, εξωφύλλου και γενικότερα της όλης αισθητικής εμφάνισης του βιβλίου, με φωτοτυπικές, ηλεκτρονικές ή οποιοσδήποτε άλλες μεθόδους, σύμφωνα με το άρθρο 51 του ν. 2121/1993.

 ΠΟΤΑΜΟΣ

ΑΘΗΝΑ 2020

*Στον εγγονό μου Νηρέα
με την ευχή να ζήσει
σε μια ειρηνική και ευημερούσα Ελλάδα.*

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

<i>Προοίμιο</i>	11
<i>Εισαγωγή</i>	13
Έρευνες υδρογονανθράκων την περίοδο της Δικτατορίας (1967-1974)	17
Παράλληλα γεγονότα, τα μοιραία έτη 1973, 1974	21
Η τακτική της Ύαινας μέχρι το 1973	27
Η Τακτική του Θηρευτή από το 1974	41
Οι κρίσεις που οδήγησαν στο πάγωμα των ερευνών στο Αιγαίο	51
Η διεύρυνση των τουρκικών διεκδικήσεων: από το Αιγαίο στην Κύπρο, την Ανατολική Μεσόγειο και την Κρήτη	57
Η κατάσταση μετά τα τουρκο-λιβυκά μνημόνια	65
Ελληνικές αντιλήψεις για τη διεκδικητική Τουρκία	75
Η αμερικανική και η ρωσική στάση στις τουρκικές διεκδικήσεις	83
Το σύμπλεγμα του Καστελόριζου. Ο κομβικός χαρακτήρας του και ο συσχετισμός του με τις συμφωνίες ΑΟΖ Ιταλίας και Αλβανίας	95
Οι τουρκικές έρευνες υδρογονανθράκων και η πανδημία του κορωνοϊού	109
Τι πρέπει να γίνει;	113
Σε αναζήτηση στρατηγικής και εφικτών λύσεων	125
<i>Συμπεράσματα και εκτιμήσεις</i>	139
<i>Επίμετρο</i>	143

ΠΡΟΟΙΜΙΟ

Η περίοδος εγκλεισμού λόγω της πανδημίας, της λοίμωξης του κορωνοϊού *SARS-CoV-2*, δημιούργησε την αφορμή για *ab initio* αναστοχασμό και απόπειρα ανασκόπησης και κατανόησης της διεκδικητικής Τουρκίας έναντι της Ελλάδας και της Κύπρου. Μετά από συνοπτική αναφορά στις έρευνες πετρελαίου των τελευταίων 70 ετών, εξετάζεται η πυκνή σε γεγονότα διετία 1973-1974 που σηματοδοτεί την ανακάλυψη του Πρίνου και την αφετηρία νέου κύκλου κρίσεων στις ελληνοτουρκικές σχέσεις. Από τότε, τα «πετρέλαια του Αιγαίου», μαζί με την τουρκική εισβολή στην Κύπρο, διαμόρφωσαν αναθεωρητικό πλαίσιο με καινοφανείς θεωρίες, όπως οι «γκρίζες ζώνες», η «γαλάζια πατρίδα» και τα τουρκο-λιβυκά μνημόνια. Το βιβλίο επιχειρεί να ερμηνεύσει τις διαχρονικές επιδιώξεις της Τουρκίας σε αντίστιξη με την απόκριση της Ελλάδας. Διακρίνονται δυο βασικές περίοδοι, πριν και μετά το 1973, και μια υποπερίοδος μετά το 1996.

Το 1982 καθιερώθηκε το νέο Δίκαιο της Θάλασσας (UNCLOS III, 1982) και το 2010 έγιναν σημαντικές ανακαλύψεις φυσικού αερίου στην Ανατολική Μεσόγειο με ανάδυση του σημαντικού δυναμικού της. Ο συνδυασμός των δύο αναβάθμισε την Ελλάδα. Ο ζωτικός της χώρος εκτείνεται πλέον πέραν του Αιγαίου. Η δυνητική ΑΟΖ της Ελλάδας έχει μέγι-

στη έκταση 500.000 τ.χλμ. Αναβίωσε η Ελλάδα των τεσσάρων θαλασσών. Αυτή η προοπτική και η ενεργειακή της πτυχή αιφνιδίασαν και θορύβησαν την Τουρκία. Μετά τα Ίμια το 1996, οι κρίσεις στοχεύουν και στον περιορισμό της ελληνικής ΑΟΖ με σφετερισμό της. Λόγω οθωμανικής προΐστορίας και μεγέθους, η Τουρκία θεωρεί ότι την δικαιούται. Σύγχρονη μορφή του *Lebensraum*.

Τέλος, διατυπώνονται σκέψεις και προβληματισμοί για την ελληνική στάση και τις προϋποθέσεις που ενδεχομένως θα την έκαναν αποτελεσματική. Ελλάδα και Τουρκία, «αιχμάλωτες της γεωγραφίας», είναι καταδικασμένες σε συμβίωση, στη διατήρηση σχέσεων καλής γειτονίας προς κοινό όφελος, δεδομένου ότι ανήκουν επί 70 χρόνια στην ίδια συμμαχία. Μια σειρά από ελληνικές και τουρκικές ενέργειες λόγω του Κυπριακού από το 1950 έως το 1974 και λόγω της οριοθέτησης υφαλοκρηπίδας και πετρελαίου μετά το 1973, υποχρέωσαν τον Κωνσταντίνο Καραμανλή να εκφράσει στη Βουλή των Ελλήνων, λιτά και απέριττα, τις εξής τρεις δυνατές επιλογές: *Διάλογος – Διαιτησία – Πόλεμος*.

Κεφαλάρι-Κηφισιά
24 Ιουνίου 2020

*Από την ημερομηνία ολοκλήρωσης του βιβλίου, τον Ιούνιο 2020, μέχρι την έναρξη της εκδοτικής διαδικασίας, αρχές Σεπτεμβρίου, μεσολάβησαν δύομισι μήνες πυκνοί σε γεγονότα και σημαντικές εξελίξεις. Για τον σχολιασμό και την ανάλυση των γεγονότων αυτών κρίθηκε απαραίτητο να προστεθεί ένα Προοίμιο.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η Ελλάδα, είναι μία από τις λίγες χώρες στις οποίες οι έρευνες για πετρέλαιο ξεκίνησαν ήδη από τα τέλη του 19ου αιώνα και, γενικότερα, δεν συνδέθηκαν αποκλειστικά με τις ενεργειακές κρίσεις μετά το 1969.

Σε όλη τη διάρκεια της περιόδου 1950-1963, το Ελληνικό Δημόσιο (κυβερνήσεις ΕΡΕ) παραχώρησε δικαιώματα πετρελαϊκών ερευνών σε ξένες εταιρείες. Οι εταιρείες διενήργησαν έρευνες στο σύνολο σχεδόν της ηπειρωτικής Ελλάδας. Η BP στην Αιτωλοακαρνανία ανακάλυψε μη αξιοποιήσιμο πετρέλαιο σε βάθη περίπου 3,5 χλμ. Η TEXACO ερεύνησε τον βορειοελλαδικό χώρο και τον Θερμαϊκό, η ANCAR OIL τη Ζάκυνθο και τη Λήμνο, η ESSO τη Ν.Δ. Πελοπόννησο, τη Ζάκυνθο και τους Παξούς, η HUNT τη Θεσσαλονίκη και η CHEVRON τη Λήμνο.

Το Υπουργείο Βιομηχανίας είχε εκχωρήσει το σύνολο του σχεδιασμού, της επίβλεψης και της εκτέλεσης των ερευνών, στο Γαλλικό Ινστιτούτο Πετρελαίου IFP (*Institut Français du Pétrole*). Το IFP διέθετε στην Αθήνα μόνιμο κλιμάκιο Γάλλων ειδικών που πλαισιώνονταν από Έλληνες γεωλόγους του Υπουργείου Βιομηχανίας και του ΙΓΜΕ. Αυτοί λειτουργούσαν ως εκπαιδευόμενοι (*on the job*) των Γάλλων ειδικών. Τα στελέχη αυτά το 1975 αποτέλεσαν το στενό επιτελείο του καθη-

γική του ΕΜΠ Κυριακούλη Ζάχου που, με εντολή Κωνσταντίνου Καραμανλή, μαζί με τον Γεώργιο Σπέντζα ίδρυσαν και στελέχωσαν την ΔΕΠ Α.Ε. (Δημόσια Επιχείρηση Πετρελαίου) η οποία, από τον ιδρυτικό της νόμο, λειτουργούσε ως Α.Ε. χάριν του δημοσίου συμφέροντος. Ήταν η εποχή της εφαρμογής ενός άτυπου δόγματος: Πετρέλαιο, Ουράνιο και Χρυσός, στον έλεγχο του Δημοσίου.

Η ΔΕΠ Α.Ε. ξεκίνησε το 1975 με δώδεκα νέα στελέχη με υψηλά προσόντα και μεταπτυχιακές σπουδές και με πέντε Διευθυντές του Υπουργείου Βιομηχανίας και του ΙΓΜΕ. Στην οργάνωσή της συνέβαλε ως σύμβουλος ο Lord Bullock, Πρόεδρος της τότε ΒΝΟC (*British National Oil Corporation*). Οι εισηγήσεις του εφαρμόστηκαν, στο μέτρο που δεν ενοχλούσαν τη δομή που διαμόρφωσαν οι Διευθυντές. Το πρώτο ΔΣ της ΔΕΠ Α.Ε. συγκροτήθηκε από την αφρόκρεμα των τεχνκρατών της εποχής, προερχόμενων κυρίως από τον ιδιωτικό τομέα. Ο ίδιος ο καθηγητής Ζάχος, μετά από την αποπομπή του από το ΕΜΠ το 1967 λόγω του δικτατορικού καθεστώτος και των φρονημάτων του, εργάστηκε ιδιωτικά σαν σύμβουλος του Αριστοτέλη Ωνάση.

Τεχνικός Σύμβουλος της ΔΕΠ με κυρίαρχη άποψη ήταν η γαλλική θυγατρική εταιρεία του IFP, BEICIP, σήμερα BEICIP FRANLAB S.A.

Το 1973, ένα χρόνο πριν τη μεταπολίτευση και δύο χρόνια πριν την ίδρυση της ΔΕΠ, είχε προηγηθεί από την OCEANIC Exploration Company, στην περιοχή που της είχε παραχωρηθεί, η πρώτη ανακάλυψη κοιτάσματος φυσικού αερίου στη νότια Καβάλα ενώ στις αρχές του 1974 ακολούθησε η ανακάλυψη πετρελαίου στο κοιτάσμα του Πρίνου. Οι ανακαλύψεις αυτές πυροδότησαν τις πρώτες τουρκικές μονομερείς διεκδικήσεις στο Αιγαίο.

Η ΔΕΠ Α.Ε. και οι μετασχηματισμοί της, μέχρι την απορρόφησή τους το 1998 από τον Όμιλο ΕΛ.ΠΕ Α.Ε., συνέβαλαν αποφασιστικά στη συστηματική διερεύνηση του ελληνι-

κού υπεδάφους και στη βελτίωση της γνώσης της γεωλογικής δομής της Ελλάδας σε ξηρά και θάλασσα. Το έργο που επιτέλεσε -εκτός από την ανακάλυψη δυο κοιτασμάτων, ένα στο Δυτικό Κατάκολο και ένα στην Επανομή-, αφορά μερικές χιλιάδες χιλιόμετρα σεισμικών, βαρυμετρικών και μαγνητομετρικών καταγραφών, αρκετές εκατοντάδες στρωματογραφικές και ερευνητικές γεωτρήσεις και εκατοντάδες τετραγωνικά χιλιόμετρα γεωλογικών εργασιών υπαίθρου, σε συνδυασμό με γεωχημικές αναλύσεις, *in-house* ηλεκτρονική επεξεργασία σεισμικών καθώς και τεχνικο-οικονομική παρακολούθηση των συμβατικών υποχρεώσεων των ξένων παραχωρησιούχων αναδόχων. Όλα αυτά, εμπλούτισαν με εμπειρία την υψηλής στάθμης νέα γενιά στελεχών και δημιούργησαν υποδομή που επέτρεψε την επέκταση των ερευνών εκτός Ελλάδος με ανταγωνιστικούς όρους διεθνούς εταιρείας. Ο τομέας Έρευνας και Παραγωγής Υδρογονανθράκων των ΕΛΠΕ επεκτάθηκε σε Αλβανία, Μαυροβούνιο, Αίγυπτο και Λιβύη. Το επόμενο μεγάλο βήμα θα είναι η ισότιμη (εκτός από τη μεγάλη κεφαλαιακή) συμμετοχή του, μαζί με τους κολοσσούς TOTAL και EXXON MOBIL, στις ενεργές παραχωρήσεις στη νότια Κρήτη, στο βόρειο Ιόνιο και αλλού.

Οι διεκδικήσεις της Τουρκίας κινήθηκαν σε περιβάλλον με γεωπολιτική πολυπλοκότητα που αυξήθηκε καθώς προστέθηκαν οι εξής νέες παράμετροι: α) η ΑΟΖ και το Δίκαιο της Θάλασσας το 1982 (UNCLOS) και η ανακάλυψη το 2010 στην Ανατολική Μεσόγειο αξιόλογων κοιτασμάτων φυσικού αερίου, β) η ένταξη το 2004 της Κυπριακής Δημοκρατίας στην ΕΕ, γ) η μετά το 2013 ενεργειακή αυτάρκεια των ΗΠΑ και η σταδιακή αποστασιοποίησή τους από τη Μέση Ανατολή, δ) η κάθοδος της Ρωσίας στις «θερμές θάλασσες» με στρατιωτική παρουσία στη Συρία και, τέλος, ε) η φιλοδοξία της Γαλλίας, σε ανταγωνισμό με την Τουρκία, να ξαναπαίξει ρόλο στην Ανατολική Μεσόγειο συμπληρώνοντας το κενό των ΗΠΑ.

ΕΡΕΥΝΕΣ ΥΔΡΟΓΟΝΑΝΘΡΑΚΩΝ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΤΗΣ ΔΙΚΤΑΤΟΡΙΑΣ (1967-1974)

Με την εγκατάσταση της στρατιωτικής δικτατορίας το 1967, ξεκινάει μία επταετής περίοδος εντατικής δραστηριότητας ερευνών με νέες παραχωρήσεις ή και με ανανέωση παλαιότερων. Η φάση αυτή είναι καθοριστική γιατί τότε ανακαλύπτεται το πρώτο ελληνικό κοίτασμα φυσικού αερίου και, στη συνέχεια, πετρελαίου. Η εξέλιξη σηματοδοτεί το 1973 την έναρξη των μονομερών τουρκικών διεκδικήσεων στο Αιγαίο που συνεχίζονται μετά από 47 χρόνια (2020), έχοντας επεκταθεί στον χώρο της Ανατολικής Μεσογείου και στο Λιβυκό πέλαγος όπου, δυνητικά, κατά το Δίκαιο της Θάλασσας (UNCLOS III, 1982), εκτείνεται η ελληνική ΑΟΖ.

Οι έρευνες επεκτάθηκαν για πρώτη φορά και στη θάλασσα. Έγιναν σεισμικές καταγραφές από μεγάλες αλλά, κυρίως, από μικρές ανεξάρτητες εταιρείες που λειτουργούν ως προπομποί των μεγάλων. Συνήθως είναι γ' τάξης θυγατρικές τους, δύσκολα νομικά ανιχνεύσιμες.

Το στρατιωτικό καθεστώς περιθωριοποίησε το Ελληνικό Δημόσιο (Διεύθυνση Μεταλλείων, Υπουργείο Βιομηχανίας) και τον σύμβουλο IFR.

Την περίοδο 1967-1973, υπογράφηκαν 19 συμβάσεις για την εξερεύνηση του ελληνικού χώρου. Πραγματοποιήθηκαν χερσαίες και θαλάσσιες σεισμικές έρευνες και ερευνητι-

κές γεωτρήσεις, μία στο βόρειο Αιγαίο και τρεις στο Θρακικό πέλαγος. Το στρατιωτικό καθεστώς αδυνατούσε να ελέγξει ουσιαστικά τις παραχωρήσεις, ως προς την ουσιαστική τήρηση των συμβατικών τους υποχρεώσεων, ελλείψει αξιόπιστου ελεγκτικού μηχανισμού και κατάλληλα εκπαιδευμένου προσωπικού.

Οι κυριότερες από τις συμβάσεις είναι:

- Η ANCAR OIL (1970) που ερευνά τη Ζάκυνθο, την Κεφαλονιά και την Κυλλήνη.
- Επίσης η ANCAR OIL (1973) που ερευνά στην ΒΑ και ΒΔ Πελοπόννησο.
- Η ADA OIL CORPORATION (1970) που ερευνά *offshore* στην περιοχή της Λήμνου. Το 1973 η εταιρεία μαζί με την CONOCO εκτέλεσε την ανεπιτυχή θαλάσσια ερευνητική γεώτρηση ΛΗΜΝΟΣ-1, νοτιοδυτικά της νήσου Λήμνου.
- Η L.V.O Intl. (1972) *offshore*, αμερικανική εταιρεία (Πολιτεία του Delaware). Στην Ελλάδα εκπροσωπείται αρχικά από τον γνωστό Ελληνοαμερικανό παράγοντα Andrew Athens. Δραστηριοποιείται στο κεντρικό Αιγαίο σε θαλάσσια έκταση 4.500 τετραγωνικών χιλιομέτρων δυτικά και σε επαφή με την ακτογραμμή της Λέσβου. Στις 17 Νοεμβρίου 1972 εκτελούνται θαλάσσιες σεισμικές έρευνες με το σειсмоγραφικό σκάφος Orion Arctic και στις 23 Μαΐου 1974 η εταιρεία ζητάει άδεια για την διενέργεια συμπληρωματικών σεισμικών ερευνών με το σκάφος Seismic Explorer. Η συμπληρωματική έρευνα ουδέποτε υλοποιείται, γιατί στο μεταξύ μεσολάβησαν οι τουρκικές διεκδικήσεις της 1ης Νοεμβρίου 1973 και επιπροσθέτως εκείνες του 1974. Πρόκειται για την πρώτη ακύρωση ερευνών λόγω των τουρκικών πράξεων πριν από τη μεταπολίτευση. Η L.V.O., όπως ακριβώς θα κάνουν αργότερα η Denison Mines και η NAPC (σύμβαση Πρίνου), ζήτησε από το Ελληνικό Δημόσιο παράταση ισχύος της σύμβασής της, επικαλούμενη (σωστά) λόγους ανωτέρας βίας εφόσον δεν μπορούσε να λειτουργήσει σε τμήματα που της είχαν νόμιμα παραχωρηθεί.

- Η ANSCHUTZ (1971) που ερευνά τη Δ. Χαλκιδική, τον κόλπο της Κασσάνδρας και, με νέα παραχώρηση (1973), τη λεκάνη της Θεσσαλονίκης και τον Σιγγιτικό κόλπο.
- Η TEXACO (1970) για έρευνες στο κεντρικό Αιγαίο.
- Η TEXACO (1970) για έρευνες στο βόρειο Αιγαίο.
- Η CHEVRON OIL EXPLORATION (1971) με τρεις συμβάσεις για έρευνες στο Αιγαίο.
- Η SERES SHIPING & PETMAR (1973) που ερευνά σε μικτή (χερσαία και θαλάσσια) παραχώρηση στον Κυπαρισσιακό κόλπο.
- Τέλος η OCEANIC Exploration Company, υπεράκτια αμερικανική εταιρεία που ιδρύθηκε την 12η Σεπτεμβρίου 1968. Μετά από ένα χρόνο, στις 23 Δεκεμβρίου 1969, υπογράφει με το Βασίλειο της Ελλάδος «Σύμβαση για την Έρευνα και Ανάπτυξη Υδρογονανθράκων Υγρής και Αέριας Μορφής στο Θρακικό Πέλαγος». Πρόκειται για εταιρεία ειδικού σκοπού (SPV: *Special Purpose Vehicle*) με πεδίο δραστηριοποίησης αρχικά την Ελλάδα.

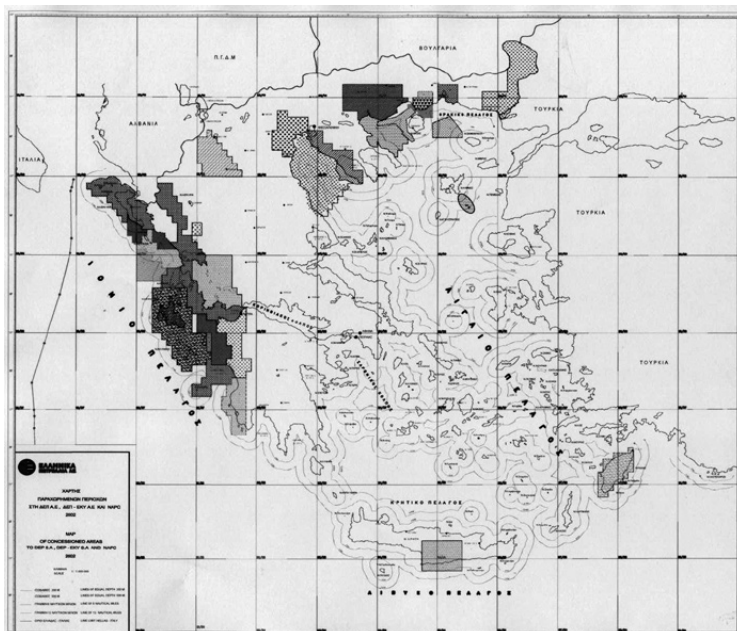
Το 1970-71 σχηματίζεται η πρώτη Κοινοπραξία μεταξύ των αμερικανικών εταιρειών «του Πρίνου»: Oceanic (50%), Colorado (12,5%), Hellenic (12,5%), Fundamental (12,5%), White Shield (12,5%).

Στις 6 Δεκεμβρίου 1971 διενεργούνται θαλάσσιες σεισμικές έρευνες στην ευρύτερη περιοχή και η πρώτη ερευνητική γεώτρηση «Ανατολική Θάσος-1» που απέβη άκαρπη.

Την 31η Δεκεμβρίου 1972 διενεργείται η πρώτη *επιτυχής* ερευνητική γεώτρηση «ΚΑΒΑΛΑ-1» που ανακάλυψε το κοιτάσμα φυσικού αερίου. Την 8η Ιουνίου 1973 διενεργείται η ερευνητική γεώτρηση «ΚΑΒΑΛΑ-2» που αποβαίνει άκαρπη.

Την 26η Νοεμβρίου 1973 η γερμανική Wintershall A.G. εξαγοράζει το ποσοστό συμμετοχής (12,5%) της Colorado που αποχωρεί.

Την 1η Φεβρουαρίου 1974 η ερευνητική γεώτρηση «ΠΡΙΝΟΣ-1» *ανακαλύπτει* το κοιτάσμα «ΠΙΡΙΝΟΣ» με δοκιμαστική ροή 2.950 βαρέλια αργού πετρελαίου την ημέρα.

Εικόνα 1. Απεικόνιση χερσαίων και θαλασσιών τεμαχίων στην ελληνική επικράτεια που παραχωρήθηκαν σε ξένες εταιρείες πετρελαίου από το 1960 μέχρι το 2011 (Νόμος Μανιάτη). Πηγή: προσωπικό αρχείο.

Την 28η Μαρτίου 1974 η ερευνητική γεώτρηση «ΠΙΡΙΝΟΣ-2» επιβεβαιώνει την ανακάλυψη του κοιτάσματος «ΠΙΡΙΝΟΣ» με δοκιμαστική ροή 3.600 βαρέλια αργού πετρελαίου την ημέρα.

Τον Μάιο 1974, τα ποσοστά στην Κοινοπραξία αλλάζουν ως εξής: αύξηση στην Oceanic (από 50% σε 68,75%), η Hellenic παραμένει αμετάβλητη (12,50%), μείωση στην White Shield (από 12,5% σε 6,25%), αποχώρηση της Colorado (12,5%) που εξαγοράζεται από την Wintershall (12,50%) και αποχώρηση της Fundamental που εξαγοράζεται από την Oceanic.

Την 28 Αυγούστου 1976, δύο χρόνια μετά την ανακάλυψη του Πρίνου, η καναδική εταιρεία Denison Mines Ltd., εξειδικευμένη στην εξόρυξη ουρανίου κυρίως στον Καναδά, εξαγοράζει το σύνολο του ποσοστού συμμετοχής (68,75%) της Oceanic και ηγείται της Κοινοπραξίας.

ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ, ΤΑ ΜΟΙΡΑΙΑ ΕΤΗ 1973, 1974

Τα γεγονότα της διετίας 1973-1974 υπήρξαν καταλυτικά για την Ελλάδα και την Κύπρο, γιατί διαμόρφωσαν το νέο τοπίο στις ελληνοτουρκικές σχέσεις που από τότε σταθερά επιδεινώνονται. Περίοδοι με σχετική ηρεμία μεσολαβούν μεταξύ των μεγάλων κρίσεων που εμφανίζονται με συχνότητα μία κάθε 10 περίπου χρόνια.

Τέσσερις σημαντικές ελληνοτουρκικές κρίσεις ξέσπασαν κατά την εικοσαετία 1974-1996 που έφεραν τις δύο χώρες στα πρόθυρα πολέμου. Η πρώτη, στις 29 Μαΐου 1974¹, οπότε η Τουρκία ανήγγειλε σεισμικές έρευνες στο Αιγαίο από το σειсмоγραφικό σκάφος Chandarli. Η δεύτερη το 1975 με το Χόρα, η τρίτη το 1987 με το Σισμίκ και η τέταρτη το 1996 με την «κρίση των Ιμίων». Από το 1973, η αναθεωρητική Τουρκία συστηματικά προσθέτει ολοένα και περισσότερες διεκδικήσεις που στοχεύουν στη συρρίκνωση της ελληνικής κυριαρχίας στο Αιγαίο πέλαγος και πέραν αυτού, στην Ανατολική Μεσόγειο, την Κρήτη, και το Λιβυκό πέλαγος.

1. Όπως συμπτωματικώς, η πρώτη έξοδος τουρκικού σειсмоγραφικού σκάφους στο Αιγαίο έγινε την επέτειο της Αλώσεως της Κωνσταντινουπόλεως. Ο Γάλλος Πρόεδρος François Mitterrand είχε κάποτε πει ότι «Πολιτική είναι η διαχείριση των συμβόλων».